

Više raditi s mladima...

Iako vodi poreklo iz daleke Jermenije, nakon deset godina rada u starčevačkoj školi, stekla je renome odlučne, stroge i posvećene profesorke kod koje se ocena mora zaslužiti. Takođe, ona se ne libi da svojim učenicima, mimo plana i programa, pokuša da proširi pogled na svet oko sebe. Nema sumnje da je ekskluzivni gost prepoznatljive rubrike tekućeg broja najstarijeg vojvođanskog seoskog glasila Gajane Vlahović, profesor u OŠ "Vuk St. Karadžić".

Gajane Vlahović, devojačko Mirzojan, rođena je 1. aprila 1972. u Spitaku, u Jermeniji, tada jednoj od petnaest socijalističkih republika Sovjetskog Saveza, u mešovitom braku Jermena Mukuča i Ukrajinke Nine poreklom iz Kijeva.

Osnovno desetogodišnje obrazovanje stekla je u rodnom mestu, a 1997. godine završila je pedagoški fakultet - jezički smer za nastavnika-prevodioca. Izvesno vreme radila je u fabrici trikotaže, kao krojač i dizajner, što joj je i do danas ostala jedna od velikih ljubavi. Nakon prve godine školovanja, upoznala je jednog Srbina, koji je, igrom slučaja, bio baš odavde, pa se ubrzo udala i preselila u Starčevo. Iz braka s Spasetom ima ćerku Dajanu (22) i sina Danijela (20). Već deset godina zaposlena je u školi "Vuk St. Karadžić". Pored ostalog, poseduje i muzičko obrazovanje, a svirala je klavir.

Kako je odrastala mala Gajane?

- Stasavala sam u skladnoj porodici i s roditeljima koji su se neizmerno voleli. Bilo je to vreme socijalizma kada su svi imali baš onoliko koliko im je bilo potrebno za srećan život, što je podrazumevalo kvalitetnu ishranu, pristojno odevanje, odlazak na odmor... Sve što smo trošili bilo je proizvedeno u Sovjetskom Savezu, nikako uvezeno. Nismo se među sobom previše razlikovali, a primera radi, niko nije mogao da se pohvali markiranom garderobom. Slobodno vreme provodili smo ispred zgrade - dečaci uz fudbal, a mi devojčice uz lastiš i vijaču. Čak i danas deca se iznenade mojom veštinom preskakavanja vijače. Dva puta nedeljno su na televiziji prikazivani crtači i to isključivo oni proizvedeni u produkciji "Sajuz muljt-film", s tematikom vezanom za ruske bajke, zeke, mace, lisice, vukove, a nikako "transformerse". I u školi je sve bilo unificirano, pa smo, naravno, svi nosili uniformu. To osećanje jednakosti nije nam ni najmanje smetalo. Primera radi, sa mnom u odeljenju išle su i ćerka izvesnog diplomate, kći visokog oficira, deca inženjera, ali niko nije iskakao iz celine. Jedina razlika nalazila se u tome što je svako ko dobro uči bio veoma poštovan i od nastavnika, ali i od drugih učenika. Dakle, glavni mangup nikako nije bio najveći siledžija, već onaj ko ima najbolje ocene, učestvuje u radu sekcija i drugim aktivnostima kojih bilo neverovatno mnogo. Priređivan je i veliki broj priredbi, za koje je u Sovjetskom Savezu uvek bilo lako naći razlog. A pripremiti jedan takav program bio je ogroman poduhvat u ono vreme bez interneta i kada se do informacije s one strane "gvozdene zavese" vraški teško dolazilo. Ništa sa Zapada nije moglo da dopre do nas. Za rokenrol nismo ni znali, već smo slušali samo sovjetsku estradu i zvezde poput Ale Pugačove. S druge strane, jermenska muzika je više orijentisana na klasiku i džez, a s tih prostora čuven je instrument pod nazivom duduk, koji je star preko dve hiljade godina. Odlikuje se baršunastim i melodičnim zvukom i zastupljen je u mnogim romantičnim filmovima. I tako,

bez obzira na sve, to vreme pamtim samo po najboljem...

Škola u Jeremniji...

- U Jermeniji i, uopšte, u bivšem SSSR-u obrazovanje je uvek bilo na pijedestalu.

Interesantno je da je osnovna škola trajala deset godina, a potom se odmah odlazilo na fakultet. Ja sam najpre upisala politehnički, jer mi je tada bilo zanimljivo sve što je imalo neke veze s fizikom i matematikom. Međutim, jedna profesorka je kod mene uočila talenat za jezike i donela, možda, i najveći preokret u mom životu. To je uslovalo da se 1992. godine prebacim na pedagoški fakultet, tačnije na jezički smer za nastavnika-prevodioca. Ipak, po završetku prve godine, usledila je udaja i preseljenje u Starčevo, kada sam zamrzla svoj studentski status. Nije proteklo mnogo vremena dok nisam shvatila da se bez obrazovanja ne može, pa sam odlučila da nastavim studije. Ovog puta vanredno, što je značilo da svakog leta treba putujem u Jermeniju i tamo polažem ispite. Diplomirala sam 1997. godine, a nekoliko godina kasnije sam se i zaposlila u starčevačkoj školi.

Zemljotres ...

- Moj dolazak ovamo, bio je u nekakvoj neverovatnoj vezi s razornim zemljotresom koji je 1988. godine odneo nebrojene žrtve u rodnoj Jermeniji. Mnoge porodice su stradale, a u mojoj su to, uslovno rečeno - na sreću, bili baba i deda. Njihova tela su ostala zatrpana u stanu i pronađena tek sedmog dana. U momentu potresa bila sam u školi, na spratu. Zgrada se jednostavno u trenutku pretvorila u gomilu prašine. Nakon velikog treska spasao me je pogled na plafon s kog je počeo da kulja pesak. Kako sam imala veoma dugu kosu, kao devojčici bilo mi je najbitnije da sačuvam frizuru, pa sam, da bi je spasila, u momentu zaronila pod klupu. Sledećih sekundi slušala sam neverovatno jezive zvuke, poput arlaukanja i grmljavine iz utrobe zemlje. Beton se lomio, škripela je armatura... Ma, nema reči koje bi sve to opisale. Poginula su dva moja drugara, a od učenika nižih razreda koji su se našli u prizemlju, malo ko je preživeo. Kada se podrhtavanje smirilo, dok sam tako zatrpana shvatala da sam živa, prvi utisak mi je bio da je neko bacio bombu na školu. Ne bi to bilo nikakvo čudo, jer su u to vreme bili aktuleni sukobi između Azerbejdžana i Jeremnije. Otkopavali su me profesori, koji su se zatekli u sali za fizičko i tako preživeli. Lako su me našli, jer su mi noge virile iz prašine. Što se ostatka porodice tiče - brat je, srećom, bio u vojsci u dalekom Vladivostoku, tata se zatekao na ulici, a mama je bila zatrpana u fabrici. Otac je krenuo da izvlači prvo nju, u strahu da, ako dođe prvo u školu i ne nađe me, neće poželeti da živi. Za roditelje sam se čak jedno vreme vodila kao nestala, jer sam u tom haosu bez ikakve identifikacije bila smeštena u stacionar. Slične traume su i kod mnogih drugih još dugo potrajale, pa me je mnogo meseci kasnije jedna žena zamolila da stupim u kontakt s nekim iz Srbije, budući da je načula kako tamo postoji vidovita žena koja bi mogla da pronikne u to da li je jedno, od troje unučadi koje je izgubila, možda živo. Saznala sam da izvesni Srbi rade na izgradnji neke fabrike i stupila s njima u kontakt. Tako sam upoznala budućeg supruga Spaseta...

Starčevo...

- Nisam morala dugo da se adaptiram - klimatski uslovi su slični kao u zavičaju, narod je, takođe, širokogrud, a jezik sam sasvim solidno razumela, jer sam već dovoljno dugo u Jermeniji živela sa suprugom. Usavršavala sam ga gledajući televiziju, ali kako sam živela u Partizanskoj ulici, gde je uglavnom nastanjen narod iz Sandžaka, Pirota, Vranja, učila sam da pričam i pomalo gramatički neispravno. Nakon izvesnog vremena upoznala sam Valentinu, zemljakinju

po majci, s kojom sam se veoma brzo razumela. Lepo smo se družile, razmenjivale knjige i druga saznanja, a i porodice su nam se zbližile. Pored toga, Valentina mi je bila kolega po struci, radila je u ovdašnjoj školi i navijala da se i ja tu što pre zaposlim.

Škola u Starčevu...

- Počela sam tamo da radim 2003. godine kao profesor engleskog jezika. Na početku mi je bilo prilično teško i pred svaki čas sam imala tremu. Zbog drukčijeg sistema obrazovanja bilo mi je potrebno neko vreme da se uklopim. Mnogo toga se razlikovalo, čak i dnevnici. A nekako se podrazumevalo da sve to moram da znam, pa da se ne bih omalovažila, nisam nikog ništa pitala, već sam postepeno sve sama otkrivala. Ipak, bez obzira što sam druge nacije, kolektiv me je sasvim dobro primio, a deca - ili me obožavaju ili me preziru. Lako je pretpostviti ko me ne voli, jer kod mene nema provlačenja - ocena mora da se zaradi. Ipak, kad ti "problemčići" odu u srednju školu, brzo shvate da je to bilo za njihovo dobro. S druge strane, ima i marljivih i talentovanih učenika, čija je ambicija da izučavaju jezike. Recimo, prošle godine su Sara Knežević i Tamara Milošević, bez ijednog privatnog časa, upisale filološku gimnaziju. Uopšte, trudim se da radim s decom i van obaveznog klišea, pa im, recimo, kao ljubitelj rok-muzike neretko zadajem projekte na temu poznavanja velikih bendova. Smatram da tako proširuju vidike, jer ih kič i šund, koji propagira turbo-šok muzika, nikuda neće odvesti.

Tamo i ovde...

- Jermenija i Srbija su veoma slične. Dok su Srbi bili pola milenijuma pod Turcima, Jermeni su morali da ih trpe čak sedamsto godina. To svakako nije moglo da ne ostavi traga. Na primer, ostalo je deljenje polova na muški i ženski i na to šta žena nikako ne sme... Takvi stereotipi su mi smetali i tamo, a iako prikriveni, osećaju se i ovde.

Starčevo, danas?

- Mnogo se promenilo nabolje otkad sam se doselila. Mesto konstantno napreduje, a sviđa mi se količina kulturnih dešavanja. Mada, omladina bi mogla malo više da se aktivira. Slabo se na tome radi, pa deca izrastaju u nešto što mi se baš ne dopada, to jest u nemoralne, nehajne i bahate ljude.

Tako govori ova posvećena profesorka, a mlađim naraštajima poručuje:

- Poručujem im da vole bižnje svoje i da se slažu i razumeju, kako ne bismo trošili vreme na realizaciju projekata vezanih za borbu protiv nasilja, već na nešto neuporedivo lepše.